

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Raport okresowy nr 4

dotyczący ewaluacji projektu

*Zielone światło dla szkolnictwa
zawodowego. Program doskonalenia
praktycznego dla nauczycieli kształcenia
zawodowego kształcących w zawodach
związanych z zieloną gospodarką*

Łódź 2013

Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego.
Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach
związanych z zieloną gospodarką

Raport powstał w ramach projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*. Projekt realizowany jest w ramach *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.4 – Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie, Poddziałanie 3.4.3 – Upowszechnienie uczenia się przez całe życie*.

Raport został opracowany przez:

INSE Sp. z o. o. – Sp. k.
ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 17
90–248 Łódź
tel. (42) 633 17 19
fax. (42) 209 36 85

Raport opracował:

Maciej Tomczak
specjalista ds. ewaluacji i analiz

Spis treści

I.	Wstęp.....	4
II.	Zadania realizowane w ramach czwartego kwartału wdrażania projektu	6
III.	Założenia metodologiczne bieżącego badania ewaluacyjnego	11
IV.	Wyniki i wnioski z bieżącego badania ewaluacyjnego.....	13
V.	Podsumowanie czwartego kwartału prowadzenia kompleksowego procesu ewaluacji projektu.....	24
VI.	Zakończenie	27
VII.	Załącznik.....	28

I. Wstęp

Opracowanie „Raport okresowy nr 4 dotyczący ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*” jest czwartym dokumentem sprawozdającym częściowe wyniki kompleksowego procesu ewaluacji przedsięwzięcia wymienionego w tytule. Oceniany projekt ma na celu podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego z terenu całej Polski, prowadzących kształcenie w zawodach związanych z zieloną gospodarką. Z kolei ewaluacja przedsięwzięcia ma posłużyć weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych celów i wskaźników oraz wypracowania założonych produktów.

Merytoryczne treści raportu okresowego skupione są na analizie czynności podjętych przez Lidera i Partnerów projektu w czwartym kwartale (w okresie od 1 marca do 31 maja 2013 roku) wdrażania przedsięwzięcia oraz na prezentacji bieżących rezultatów analiz i wyników badań, przeprowadzonych w ramach ewaluacji.

Struktura raportu okresowego jest następująca:

- ❖ *Wstęp;*
- ❖ *Zadania zrealizowane w ramach czwartego kwartału wdrażania projektu;*
- ❖ *Założenia metodologiczne bieżącego badania ewaluacyjnego;*
- ❖ *Wyniki i wnioski z bieżącego badania ewaluacyjnego;*
- ❖ *Podsumowanie czwartego kwartału prowadzenia kompleksowego procesu ewaluacji projektu;*
- ❖ *Zakończenie;*
- ❖ *Załącznik.*

W drugiej części opracowania zaprezentowano podjęte przez *Instytut Technologiczno-Przyrodniczy (Lidera)* oraz *Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (Partnera)*, *Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie (Partnera)* i *INSE (Partnera)* działania i czynności, dla których kluczowym punktem odniesienia jest harmonogram przedsięwzięcia. Dwa kolejne fragmenty raportu dotyczą przeprowadzonych wśród nauczycieli (i instruktorów) – grupy docelowej – bieżących badań ewaluacyjnych, skupionych na ocenie przebiegu praktyk w przedsiębiorstwach. Z kolei w części piątej dokumentu zaprezentowano – w kontekście założonych celów i wskaźników – wypracowane dotychczas efekty projektu.

Ostatnie raporty okresowe zostaną opracowane wraz z dalszymi postępowaniami we wdrażaniu projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*, prezentując wyniki kolejnych badań, zrealizowanych w ramach prowadzonej oceny przedsięwzięcia.

II. Zadania realizowane w ramach czwartego kwartału wdrażania projektu

W czwartym kwartale wdrażania projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* – to jest w okresie od 1 marca do 31 maja 2013 roku – podjęto następujące działania i czynności:

- ❖ Zadanie 1 – „Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego” – program doskonalenia praktycznego

Prace wdrożeniowe przyporządkowane do tego zadania zostały pomyślnie zakończone w poprzednim kwartale realizacji projektu – zob. „Raport okresowy nr 3 dotyczący ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*”.

- ❖ Zadanie 2 – Działania rekrutacyjne

Prace wdrożeniowe przyporządkowane do tego zadania zostały pomyślnie zakończone w poprzednim kwartale realizacji projektu. Do udziału w praktykach zakwalifikowano dwustu siedemdziesięciu nauczycieli kształcenia zawodowego (oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu) – zob. „Raport okresowy nr 3 dotyczący ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*”.

- ❖ Zadanie 3 – „Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego” – praktyki w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego
 - osiemdziesięciu siedmiu nauczycieli (oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu) zrealizowało praktyki w ramach Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”;

Praktyki w przedsiębiorstwach miały na celu aktualizację wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz nowych rozwiązań organizacyjnych stosowanych w firmach branżowych. Pierwszy moduł dotyczył zapoznania się z bieżącym wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii – takich, jak na przykład, biogazownie czy plantacje wierzby energetycznej.

- osiemdziesięciu siedmiu nauczycieli (oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu) zrealizowało praktyki w ramach Modułu II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”;

Praktyki w przedsiębiorstwach miały na celu aktualizację wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz nowych rozwiązań organizacyjnych stosowanych w firmach branżowych. Drugi moduł dotyczył zapoznania się z funkcjonowaniem przedsiębiorstw stosujących w praktyce technologie i techniki wykorzystujące odnawialne źródła energii oraz „przyjaźnie” nastawionych do środowiska naturalnego.

- osiemdziesięciu ośmiu nauczycieli (oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu) zrealizowało praktyki w ramach Modułu III „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki”;

Praktyki w przedsiębiorstwach miały na celu aktualizację wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie nowoczesnych technik i technologii oraz nowych rozwiązań organizacyjnych stosowanych w firmach branżowych. Trzeci moduł dotyczył zapoznania się z praktycznym wykorzystaniem najnowszych wyników badań w codziennej praktyce przedsiębiorstw oraz zakresem wdrażanych innowacyjnych rozwiązań, służących ochronie środowiska naturalnego.

Nauczyciele i instruktorzy w trakcie odbywania staży w przedsiębiorstwach wypełniali *Dzienniki Praktyk*. Dokumenty składały się z trzech elementów. Pierwszym był *Formularz*

informacyjny, w którym odnotowane były: dane praktykanta, dane przedsiębiorstw przyjmujących na praktyki, daty realizacji praktyk, zajmowane stanowiska oraz dane opiekuna. Drugą częścią był właściwy *Dziennik Praktyk*, w którym sprawozdawane były kolejne wykonywane przez praktykanta danego dnia zadania (z bieżącą oceną opiekuna). Trzecim była *Ocena praktyk przez praktykanta*, w której praktykant opisywał zdobyte kompetencje, przedstawiał uwagi na temat współpracy z opiekunem, ewentualne problemy oraz ogólną ocenę przydatności praktyk w doskonaleniu zawodowym dydaktyków kształcenia zawodowego.

- opiekunowie praktyk opracowali *Raporty*.

Raporty opiekunów praktyk zawierały informacje umożliwiające identyfikację opiekuna, praktykanta i miejsca realizacji praktyk oraz merytoryczne wiadomości na temat przebiegu staży – z uwzględnieniem umiejętności i wiedzy zdobytej przez praktykanta, wykazywanymi trudnościami, oceną przydatności praktyk w doskonaleniu zawodowym dydaktyków kształcenia zawodowego oraz propozycjami zmian w kształceniu zawodowym w sektorze związanym z zieloną gospodarką.

Ostatecznie udział w praktykach w przedsiębiorstwach pomyślnie zakończyło dwieście sześćdziesięciu dwóch nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu (w tym, sto czterdzieści trzy kobiety oraz stu dziewiętnastu mężczyzn). Należy podkreślić, iż wartość docelowa wskaźnika została w tym przypadku nieco przekroczona.

- ❖ Zadanie 4 – „Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego” – ocena programów doskonalenia praktycznego
 - przeprowadzono sesję walidacyjną dotyczącą Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”;

Sesja walidacyjna odbyła się 23 maja 2013 roku w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. W spotkaniach uczestniczyli zarówno nauczyciele kształcenia zawodowego, biorący udział w praktykach, jak i przedsiębiorcy (reprezentanci: Zakładu Doświadczalnego Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Poznaniu; Nadleśnictwa Spychowo), którzy zgodzili się na organizację staży. Rekomendacje powstałe w ramach sesji walidacyjnych posłużą do opracowania końcowej wersji Programu doskonalenia praktycznego Moduł I – „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”.

- przeprowadzono sesję walidacyjną dotyczącą Moduł II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”;

Sesja walidacyjna odbyła się 22 maja 2013 roku w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. W spotkaniach uczestniczyli zarówno nauczyciele kształcenia zawodowego, biorący udział w praktykach, jak i przedsiębiorcy (reprezentanci: Instytutu Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie, Gospodarstwa Rolniczo-Sadowniczego, Zakładu Doświadczalnego Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Biebrzy), którzy zgodzili się na organizację staży. Rekomendacje powstałe w ramach sesji walidacyjnych posłużą do opracowania końcowej wersji Programu doskonalenia praktycznego Moduł II – „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”.

Jednocześnie, obok realizacji działań o charakterze merytorycznym, kontynuowano czynności związane z organizacyjno-technicznym przebiegiem projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*. W związku z tym:

- ❖ przy *Instytucie Techniczno-Przyrodniczym* prowadzono biuro projektu;
- ❖ prowadzono wyodrębnione rachunki bankowe dla Lidera i Partnerów;
- ❖ prowadzono portal internetowy projektu.

Na portalu zamieszczano zdjęcia dokumentujące realizację praktyk w przedsiębiorstwach oraz sesji walidacyjnych (zakładka „Galeria”). Na potrzeby organizacji tychże spotkań opracowano plan, który również pojawił się na stronie internetowej (zakładka „Harmonogramy”). Jednocześnie, na portalu została utworzona nowa zakładka („Czytelnia”), gdzie opublikowano opracowania powstające w ramach wdrażania projektu, a także zamieszczane były i będą artykuły tematyczne związane z problematyką zielonej gospodarki.

Zgodnie z założeniami projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*, zawartymi we wniosku o dofinansowanie, portal internetowy przedsięwzięcia, zapewnia:

- ❖ promocję projektu – za sprawą zamieszczenia najważniejszych informacji dotyczących, między innymi, celów przedsięwzięcia, wdrażanych działań oraz danych kontaktowych Lidera i Partnerów;
- ❖ upowszechnianie projektu – na co składa się przede wszystkim jego ogólnodostępny charakter (możliwość zapoznania się z kluczowymi i bieżącymi informacjami przez osoby i podmioty bezpośrednio niezwiązane z realizacją przedsięwzięcia).

Podsumowując, wdrażanie projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* w okresie od 1 marca do 31 maja 2013 roku przebiegało bez problemów. Poszczególne czynności były realizowane zgodnie z założeniami harmonogramu.

III. Założenia metodologiczne bieżącego badania ewaluacyjnego

Zgodnie z przedstawionymi założeniami kompleksowego procesu ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* (zob. „Raport okresowy nr 1 dotyczący ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*”) trzecim etapem badań empirycznych jest ocena Programu praktyk w przedsiębiorstwach dokonana przez nauczycieli kształcenia zawodowego.

Na potrzeby badania postawiono następujące pytania badawcze:

- 1) kim są uczestnicy Programu praktyk w przedsiębiorstwach?
- 2) jak uczestnicy oceniają Program praktyk w przedsiębiorstwach?
- 3) jak uczestnicy oceniają efekty Programu praktyk w przedsiębiorstwach?

We wniosku o dofinansowanie projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* zapisano, iż pytania skierowane do uczestników praktyk miały przyjąć postać ankiety. W konsekwencji, opracowano kwestionariusz, składający się z siedmiu pytań¹, w tym:

- ❖ jednego pytania filtrującego – to znaczy deklaracji respondentów dotyczącej udziału w danym Module Programu praktyk w przedsiębiorstwach;
- ❖ trzech pytań dotyczących oceny Programu praktyk w przedsiębiorstwach;
- ❖ jednego pytania dotyczącego oceny wymiernych efektów Programu praktyk w przedsiębiorstwach;

¹ Wzór bieżącej ankiety ewaluacyjnej dla grupy docelowej zamieszczony jest w Załączniku do niniejszego raportu okresowego.

- ❖ dwóch pytań metryczkowych.

Niemal wszystkie skonstruowane pytania miały charakter zamknięty i wymagały od respondentów dokonania wyboru odpowiedzi spośród możliwości zawartych w stworzonych kafeteriach. Jedno pytanie, dotyczące uwag na temat Programu praktyk w przedsiębiorstwach, było otwarte, to znaczy, że respondenci mieli możliwość swobodnego wpisywania własnych opinii oraz sugestii. *Bieżące ankiety ewaluacyjne dla grupy docelowej* były wypełniane po zakończeniu udziału w Programie praktyk w przedsiębiorstwach.

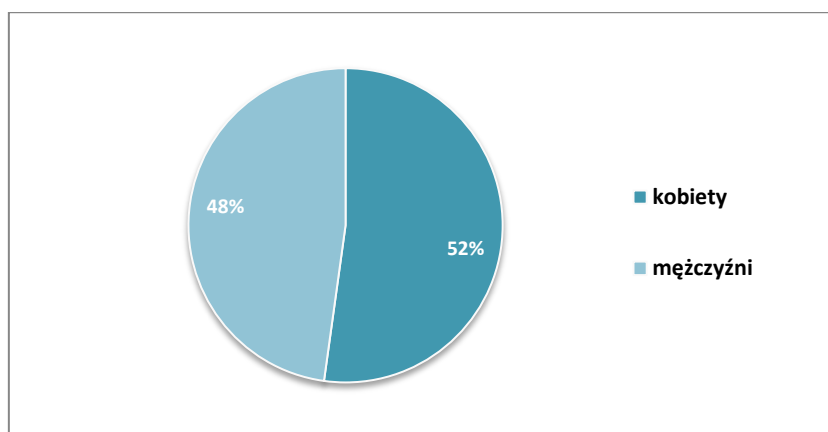

IV. Wyniki i wnioski z bieżącego badania ewaluacyjnego

W czwartym kwartale wdrażania projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* – to jest w okresie od 1 marca do 31 maja 2013 roku – zrealizowano bieżące badanie ewaluacyjne wśród nauczycieli (i instruktorów) biorących udział w Programie praktyk w przedsiębiorstwach. Jednocześnie, analizie poddano również *Raporty opiekunów praktyk* przygotowane przez osoby zajmujące się stażystami.

Na pytania *bieżącej ankiety ewaluacyjnej dla grupy docelowej* odpowiedziało dwieście pięć osób spośród dwustu sześćdziesięciu dwóch nauczycieli (i instruktorów), którzy pomyślnie zakończyli udział w praktykach. W grupie respondentów było sto siedem kobiet i dziewięćdziesięciu ośmiu mężczyzn. Wykres nr 1 przedstawia strukturę respondentów w podziale na płeć.

Wykres nr 1 Struktura respondentów według płci

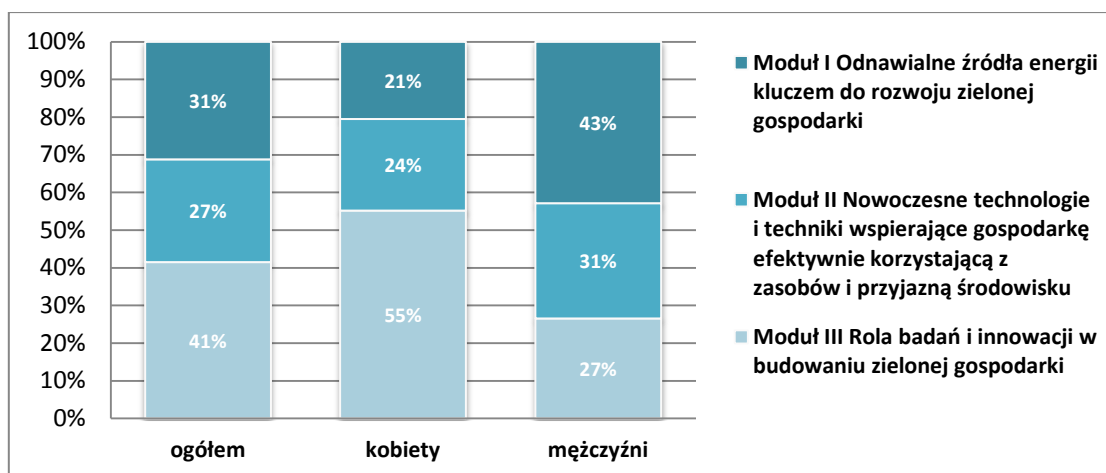
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

Spśród dwustu pięciu nauczycieli odpowiadających na pytania *bieżącej ankiety ewaluacyjnej dla grupy docelowej* osiemdziesięciu pięciu brało udział w praktykach w ramach

Modułu III „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki”, sześćdziesięciu czterech w praktykach w ramach Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”, a pięćdziesięciu sześciu w praktykach w ramach Modułu II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”. Wykres nr 2 prezentuje (z uwzględnieniem płci odpowiadających) podział respondentów ze względu na udział w praktykach danego Modułu.

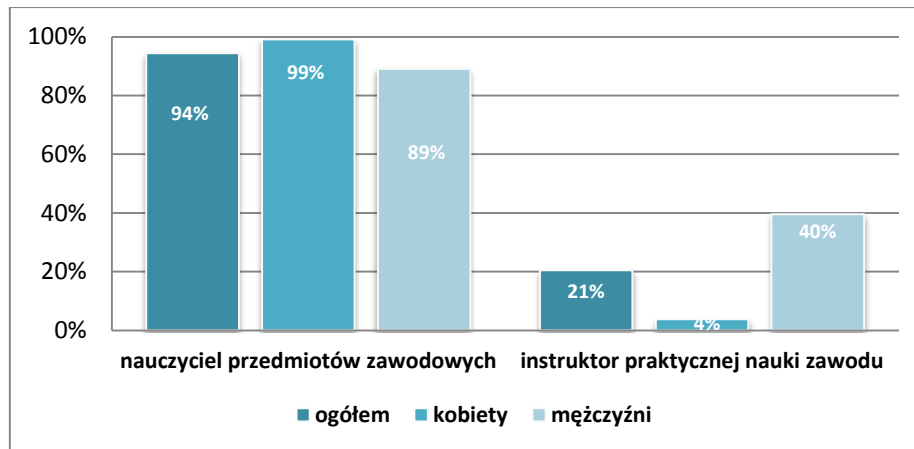
Wykres nr 2 Udział w praktykach

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

W badanej grupie zdecydowanie przeważali nauczyciele kształcenia zawodowego. Część odpowiadających deklarowała, iż jednocześnie pełni obowiązki nauczyciela przedmiotów zawodowych oraz instruktora praktycznej nauki zawodu. Wykres nr 3 przedstawia (z uwzględnieniem płci odpowiadających) strukturę respondentów według statusu.

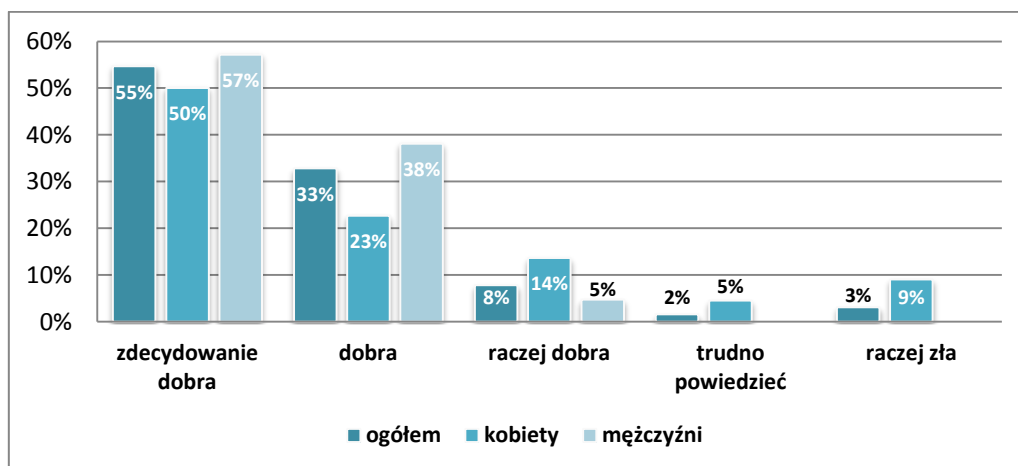
Wykres nr 3 Status zawodowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

Niemal wszyscy nauczyciele (i instruktorzy) odpowiadający na pytania *bieżącej ankiety ewaluacyjnej dla grupy docelowej* pozytywnie ocenili Moduł Programu praktyk w przedsiębiorstwach, w którym brali udział. Na Wykresach nr 4-6 zaprezentowano opinie respondentów na temat poszczególnych Modułów.

Wykres nr 4 Ocena Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”

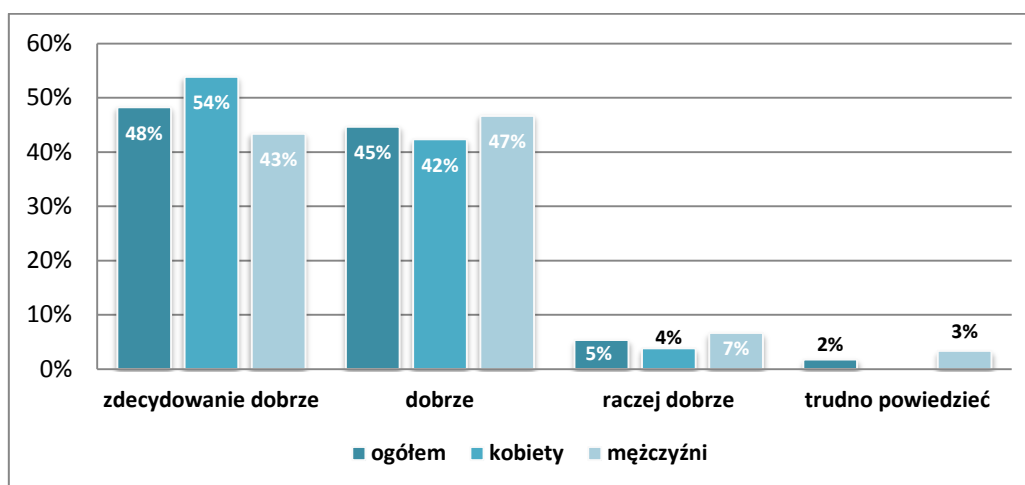

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

W przypadku Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki” wszyscy nauczyciele (i instruktorzy) ocenili dobrze Program praktyk w przedsiębiorstwach. Natomiast jedna nauczycielka nie potrafiła jednoznacznie zaopiniować odbytych staży, a dwie miały na ich temat raczej złe opinie.

Wykres nr 5 Ocena Modułu II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”

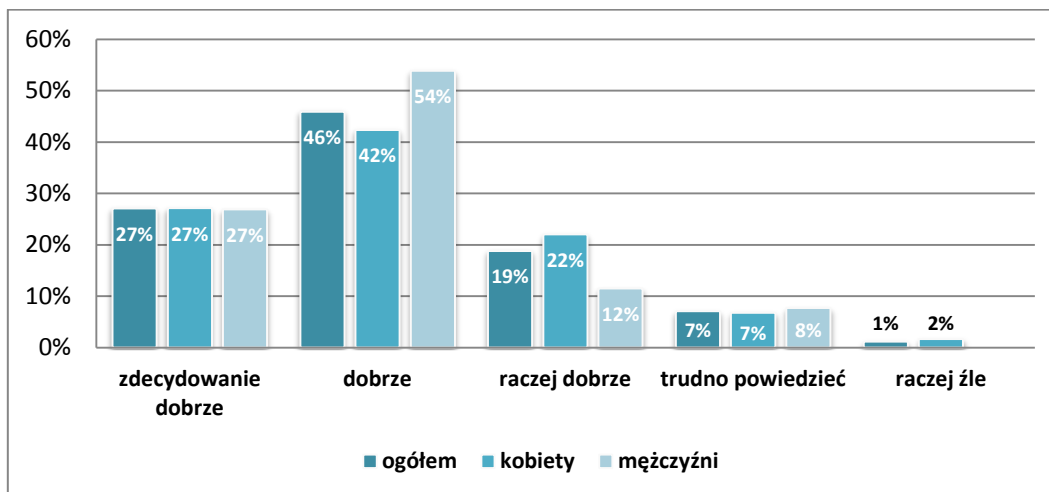

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

W przypadku Modułu II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku” właściwie wszyscy uczestnicy – niezależnie od płci – pozytywnie ocenili Program praktyk w przedsiębiorstwach. Jeden mężczyzna nie potrafił wydać jednoznacznej opinii o odbytym stażu.

Wykres nr 6 Ocena Modułu III „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki”

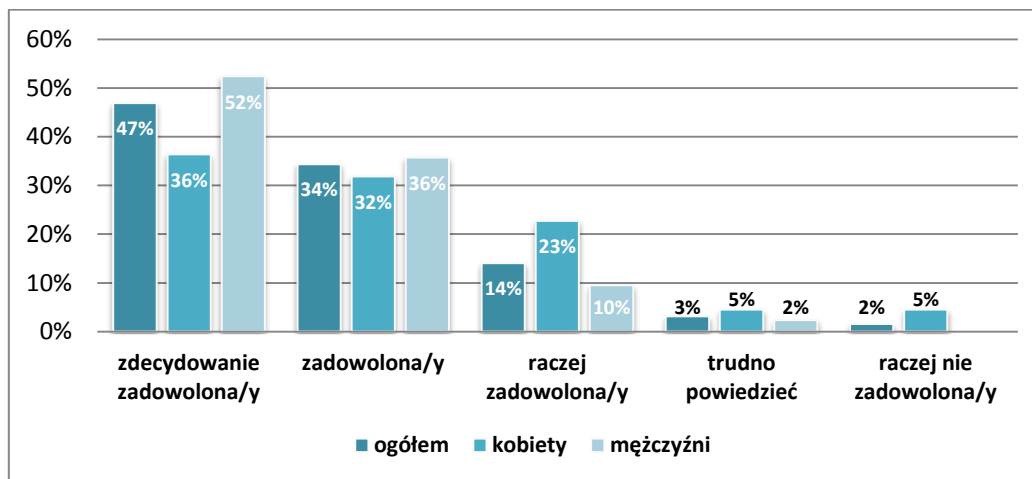
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

W przypadku Modułu III „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki” niemal wszyscy nauczyciele (i instruktorzy) ocenili dobrze Program praktyk w przedsiębiorstwach (tylko dwóch mężczyzn nie miało jednoznacznej opinii o odbytym stażu). Natomiast cztery nauczycielki nie potrafiły jednoznacznie zaopiniować odbytych staży, a jedna miała raczej złą opinię.

Właściwie wszyscy uczestnicy w większym lub mniejszym stopniu byli zadowoleni z Modułu Programu praktyk w przedsiębiorstwach, w którym brali udział. Na Wykresach nr 7-9 zaprezentowano poziom zadowolenia respondentów z udziału w poszczególnych Modułach.

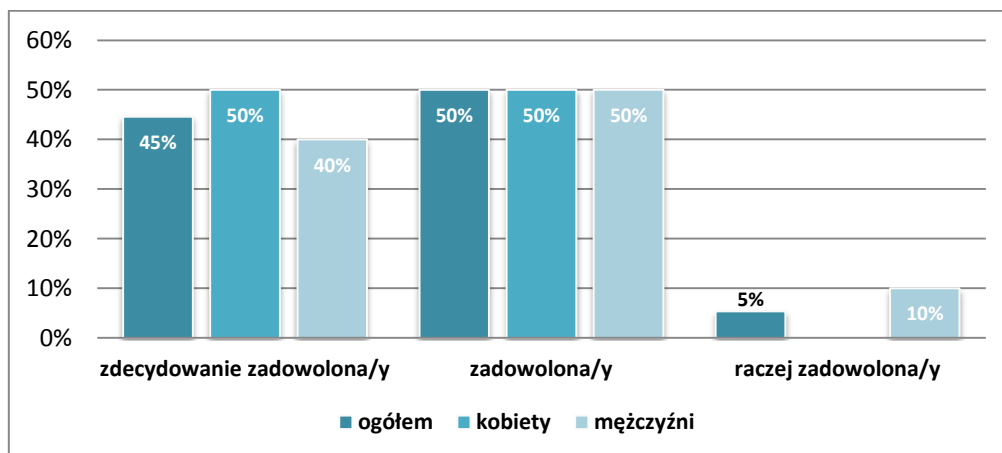

Wykres nr 7 Poziom zadowolenia z udziału w praktykach Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

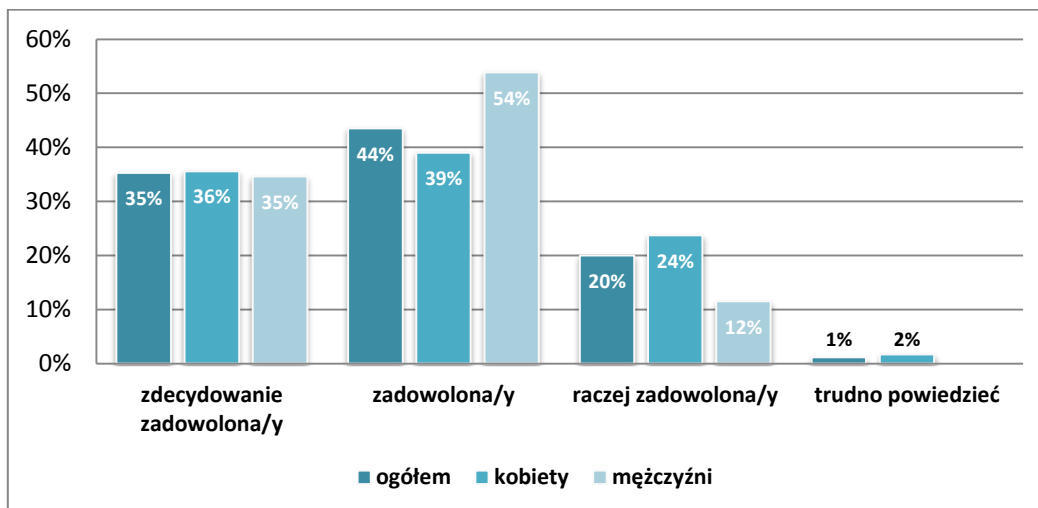
Wykres nr 8 Poziom zadowolenia z udziału w praktykach Modułu II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

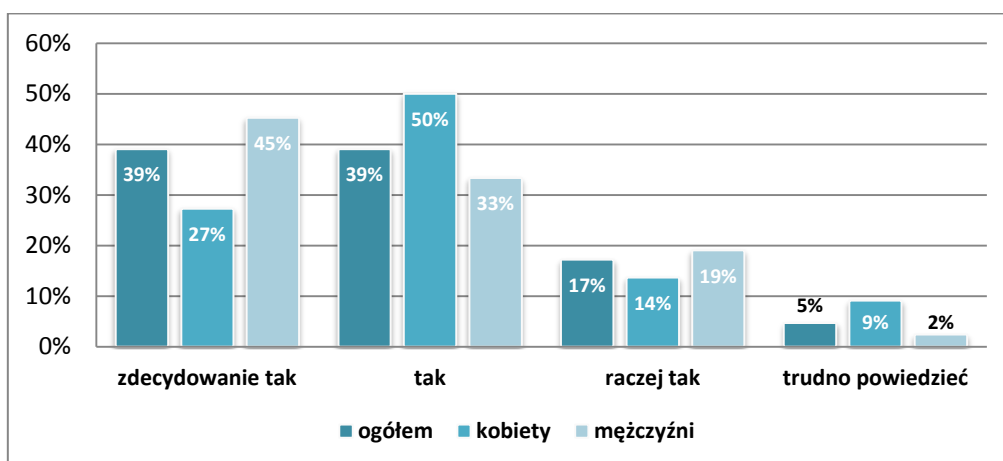
Wykres nr 9 Poziom zadowolenia z udziału w praktykach Modułu III „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

Po zakończeniu udziału w Programie praktyk w przedsiębiorstwach zdecydowana większość nauczycieli przedmiotów zawodowych (oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu) uznała, że podniósł się poziom ich wiedzy i kompetencji w zakresie problemowym Modułu, w którym uczestniczyli. Na Wykresach nr 10-12 zaprezentowano ocenę wymiernych efektów odniesionych w wyniku udziału w praktykach.

Wykres nr 10 Wzrost wiedzy i kompetencji z zakresu odnawialnych źródeł energii

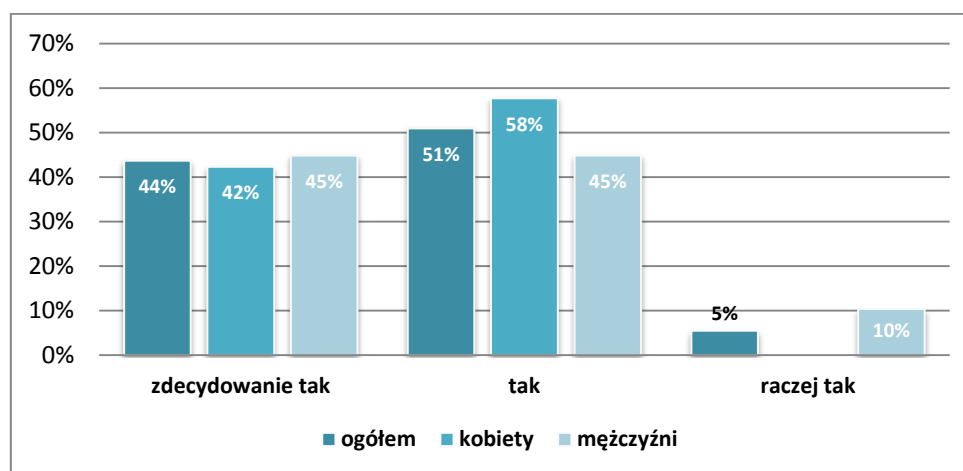

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

W przypadku Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki” właściwie wszyscy nauczyciele (i instruktorzy) ocenili, iż podniósł się poziom ich wiedzy i kompetencji. Jedynie dwie kobiety i jeden mężczyzna nie potrafili wydać jednoznacznej opinii w zakresie posiadanych umiejętności.

Wykres nr 11 Wzrost wiedzy i kompetencji z zakresu technologii wspierających gospodarkę korzystającą z zasobów

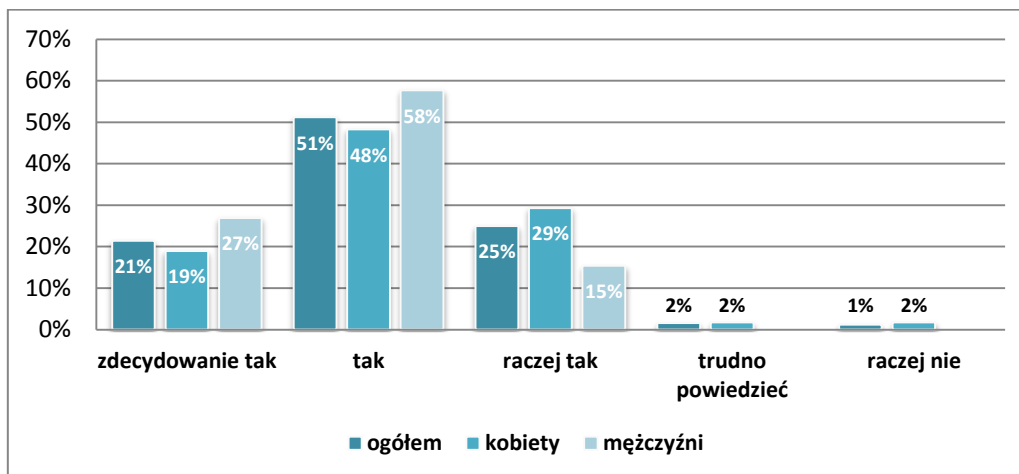

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

W przypadku Modułu II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku” wszyscy nauczyciele (i instruktorzy) – zarówno kobiety, jak i mężczyźni – ocenili, iż podniósł się poziom ich wiedzy i kompetencji.

Wykres nr 12 Wzrost wiedzy i kompetencji z zakresu roli badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego

W przypadku Modułu III „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki” niemal wszyscy nauczyciele (i instruktorzy) ocenili, że podniósł się poziom ich wiedzy i kompetencji. Natomiast jedna nauczycielka nie potrafiła wydać jednoznacznej opinii w zakresie posiadanych umiejętności, a druga oceniła, że w jej przypadku kompetencje raczej nie uległy zmianie.

Większość nauczycieli (i instruktorów) nie miała dodatkowych uwag na temat Programu praktyk w przedsiębiorstwach. Z kolei osoby wyrażające swoje opinie, podkreślały właściwą organizację staży i dobór przedsiębiorstw, niekiedy podając sugestie odnośnie kwestii organizacyjnych. W przypadku Modułu I, respondenci postulowali albo dobór przedsiębiorstw, które byłyby położone blisko siebie albo zwiększenie kwoty przeznaczonej na zwrot kosztów dojazdu. Jeden z mężczyzn zwrócił również uwagę, iż praktyki powinny odbywać się w okresie październik-luty. W przypadku Modułu II, ankietowani byli zdania, że praktyki powinny odbywać się w całym cyklu produkcyjnym, a także przynajmniej w dwóch różnych przedsiębiorstwach (co jeszcze bardziej przyczyniłoby się do wzrostu ich wiedzy). W przypadku Modułu III, nauczyciele nie mieli żadnych uwag – jedna

nauczycielka potwierdziła jedynie, że dobór przedsiębiorstw był właściwy, a praktyki rozwinęły jej umiejętności.

W przypadku Modułu I „Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki” nadzór nad praktykantami sprawowało dwudziestu jeden opiekunów. W przypadku Modułu II „Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku” nadzór nad praktykantami sprawowało trzydziestu jeden opiekunów. W przypadku Modułu III „Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki” nadzór nad praktykantami sprawowało dwudziestu czterech opiekunów.

Według opiekunów praktyk nauczyciele (i instruktorzy) biorący udział w praktykach w przedsiębiorstwach, charakteryzowali się różnym poziomem wiedzy i umiejętności przed przystąpieniem do udziału w stażach – dla części dydaktyków niektóre poruszane zagadnienia były nowością. Uczestnicy byli zaangażowani w realizację praktyk i powierzonych im obowiązków. Niezależnie od większych lub mniejszych początkowych kompetencji, po zakończeniu praktyk nastąpił wyraźny rozwój kwalifikacji nauczycieli (i instruktorów), a tym samym ocena zorganizowanych staży była pozytywna. Opiekunowie praktyk stwierdzali, iż tego typu działania są kluczowe z punktu widzenia nabywania wiedzy i umiejętności przez nauczycieli. Z drugiej strony, staże umożliwiają wymianę doświadczeń między dydaktykami oraz przedsiębiorcami. W konsekwencji, ich zdaniem, odbywanie praktyk powinno stanowić jedno z kluczowych elementów kształcenia (i dalszego samokształcenia zawodowego) nauczycieli. Tego typu staży nie należy ograniczać wyłącznie do jednorazowych wizyt (jednego cyklu praktyk), lecz – zdaniem opiekunów – trzeba powtarzać co kilka lat, by nauczyciele mieli szansę zapoznawać się ze zmieniającymi warunkami pracy (nowymi technologiami i rozwiązaniami organizacyjnymi). Część opiekunów uważała również, że analogiczne praktyki powinni odbywać jednocześnie uczniowie.

Podsumowując przeprowadzone badania i analizy, należy stwierdzić, iż opracowany w ramach projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* Program praktyk pozwolił nauczycielom kształcenia zawodowego (i instruktorom praktycznej nauki zawodu) na uzupełnienie wiedzy oraz podniesienie umiejętności w zakresie zielonej gospodarki.

V. Podsumowanie czwartego kwartału prowadzenia kompleksowego procesu ewaluacji projektu

W czwartym kwartale wdrażania projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* Lider projektu (*Instytut Technologiczno-Przyrodniczy*) oraz jego Partnerzy (*Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Krajowe Centrum Edukacji Rolniczej w Brwinowie* oraz *INSE*) kontynuowali merytoryczne działania i czynności mające na celu ostateczne wypracowanie programu doskonalenia praktycznego, który przyczyni się do poprawy jakości dostępnej oferty edukacyjnej.

W minionym kwartale nauczyciele przedmiotów zawodowych i instruktorzy praktycznej nauki zawodu uczestniczyli w praktykach w przedsiębiorstwa, a tym samym zakończono trzecie spośród czterech merytorycznych zadań projektu. Tym samym:

- ❖ dwustu siedemdziesięciu nauczycieli kształcenia zawodowego (i instruktorów praktycznej nauki zawodu) rozpoczęło dwutygodniowe praktyki w ramach projektu;
- ❖ dwustu sześćdziesięciu dwóch nauczycieli kształcenia zawodowego (i instruktorów praktycznej nauki zawodu) ukończyło dwutygodniowe praktyki w ramach projektu;
- ❖ osiemdziesięciu siedmiu nauczycieli kształcenia zawodowego (i instruktorów praktycznej nauki zawodu) podniosło poziom wiedzy i kompetencji z zakresu odnawialnych źródeł energii;
- ❖ osiemdziesięciu siedmiu nauczycieli kształcenia zawodowego (i instruktorów praktycznej nauki zawodu) podniosło poziom wiedzy i kompetencji z zakresu technologii wspierających gospodarkę korzystającą z zasobów;

- ❖ osiemdziesięciu ośmiu nauczycieli kształcenia zawodowego (i instruktorów praktycznej nauki zawodu) podniosło poziom wiedzy i kompetencji z zakresu roli badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki.

Należy podkreślić, iż we wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, zakładano nieco mniejszą minimalną liczbę uczestników, którzy pomyślnie ukończą udział w praktykach (dwustu pięćdziesięciu dwóch). Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika świadczy na korzyść projektu, który okazał się skuteczny i użyteczny dla grupy docelowej, partycypującej w zorganizowanych stażach. Natomiast nie udało się osiągnąć zakładanych wskaźników odnośnie płci – w harmonogramie zakładano ukończenie praktyk przez sto sześćdziesiąt cztery kobiety (ostatecznie było ich sto czterdzieści trzy) oraz osiemdziesięciu ośmiu mężczyzn (ostatecznie było ich stu dziewiętnastu). Sytuacja ta została zgłoszona do Instytucji Pośredniczącej. Biorąc jednak pod uwagę, iż zawód nauczyciela jest zdominowany przez kobiety, sytuacja dodatkowego wsparcia mężczyzn również przemawia na korzyść przedsięwzięcia.

W konsekwencji, osiągnięto drugi z założonych celów szczegółowych projektu:

- ❖ podniesiono o minimum 70% poziom wiedzy i kompetencji z zakresu nowoczesnych technologii i rozwiązań organizacyjnych stosowanych w zielonej gospodarce u nauczycieli kształcenia zawodowego (i instruktorów praktycznej nauki zawodu) z terenu całej Polski, prowadzących kształcenie w zawodach związanych z zieloną gospodarką, poprzez ich udział w praktykach w przedsiębiorstwach.

Przeprowadzenie dwóch spośród trzech sesji walidacyjnych, których wyniki zostaną wykorzystane w momencie opracowywania ostatecznej wersji Programów doskonalenia praktycznego w ramach poszczególnych Modułów, ma pozytywny wpływ na wzrost wskaźników odnoszących się do trzeciego założonego celu szczegółowego projektu

(to znaczy, wypracowania wniosków dotyczących rozwiązań w zakresie doskonalenia praktycznego nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu z terenu całej Polski, prowadzących kształcenie w zawodach związanych z zieloną gospodarką, oraz ich szerzenie, między innymi, wśród uczestników konferencji podsumowującej).

Wszystkie podjęte Zadania oraz ich poszczególne Etapy – przewidziane na czwarty kwartał wdrażania projektu – były realizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem przedsięwzięcia. Biorąc pod uwagę prawidłowy przebieg przedsięwzięcia, nie jest konieczne formułowanie rekomendacji, mających ewentualnie usprawnić jego realizację.

VI. Zakończenie

Opracowanie „Raport okresowy nr 4 dotyczący ewaluacji projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką*” jest dokumentem prezentującym działania i czynności realizowane w czwartym kwartale wdrażania przedsięwzięcia oraz wnioski z ich oceny. Raport skupiony jest przede wszystkim na analizie wyników bieżącego badania ewaluacyjnego, przeprowadzonego po zakończeniu wdrażania poszczególnych Programów praktyk w przedsiębiorstwach.

Wdrażanie projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* w okresie od 1 marca do 28 maja 2013 roku przebiegało bez problemów. Poszczególne czynności, były realizowane zgodnie z założeniami harmonogramu. Praktyki w przedsiębiorstwach zostały właściwie przeprowadzone, a przygotowane Programy zostały w większości dobrze ocenione przez uczestników. Przyczyniło się to do wypracowania drugiego celu szczegółowego przedsięwzięcia.

Dotychczasowe prawidłowe prowadzenie działań pozwala przypuszczać, iż w ostatnich dwóch kwartałach projekt *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką* będzie wdrażany bez poważnych zakłóceń, a wszystkie cele i wskaźniki zostaną osiągnięte.

VII. Załącznik

Bieżąca ankieta ewaluacyjna dla grupy docelowej

Szanowni Państwo,

Uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania ankiety ewaluacyjnej. Ankieta jest anonimowa, a otrzymane informacje posłużą do oceny projektu *Zielone światło dla szkolnictwa zawodowego. Program doskonalenia praktycznego dla nauczycieli kształcenia zawodowego kształcących w zawodach związanych z zieloną gospodarką.*

1. W którym Module Programu doskonalenia praktyk w przedsiębiorstwach brał/a Pan/Pani udział?

- Moduł I *Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki*
 Moduł II *Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku*
 Moduł III *Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki*

2. Jak ocenia Pan/Pani Moduł Programu doskonalenia praktyk w przedsiębiorstwach, w którym brał/a Pan/Pani udział?

☐ zdecydowanie dobrze	☐ trudno powiedzieć	☐ raczej źle
☐ dobrze		☐ źle
☐ raczej dobrze		☐ zdecydowanie źle

3. Czy jest Pan/Pani zadowolony/a z udziału w Programie doskonalenia praktyk w przedsiębiorstwach?

☐ zdecydowanie tak	☐ trudno powiedzieć	☐ raczej nie
☐ tak		☐ nie
☐ raczej tak		☐ zdecydowanie nie

4. Czy udział w Programie doskonalenia praktyk w przedsiębiorstwach przyczynił się do podniesienia Pana/Pani poziomu wiedzy i kompetencji (proszę zaznaczyć odpowiedź zgodnie z Modułem, w którym Pan/Pani uczestniczył/a):

a. z zakresu odnawialnych źródeł energii (Moduł I *Odnawialne źródła energii kluczem do rozwoju zielonej gospodarki*)?

☐ zdecydowanie tak	☐ trudno powiedzieć	☐ raczej nie
☐ tak		☐ nie
☐ raczej tak		☐ zdecydowanie nie

b. z zakresu technologii wspierających gospodarkę korzystającą z zasobów (Moduł II *Nowoczesne technologie i techniki wspierające gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów i przyjazną środowisku*)?

☐ zdecydowanie tak	☐ trudno powiedzieć	☐ raczej nie
☐ tak		☐ nie
☐ raczej tak		☐ zdecydowanie nie

c. z zakresu roli badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki (Moduł III *Rola badań i innowacji w budowaniu zielonej gospodarki*)?

☐ zdecydowanie tak	☐ trudno powiedzieć	☐ raczej nie
☐ tak		☐ nie
☐ raczej tak		☐ zdecydowanie nie

5. Proszę o przedstawienie Pana/Pani ewentualnych uwag na temat Programu doskonalenia praktyk w przedsiębiorstwach, w którym brał/a Pan/Pani udział.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

nie mam uwag

6. Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

7. Status:

- nauczyciel pracujący w szkole zawodowej/nauczyciel przedmiotów zawodowych
- instruktor praktycznej nauki zawodu
- inny (*proszę podać jaki?*)
-

Dziękuję za wypełnienie ankiety